

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot bepaling van de inhoud van het gemotiveerd verslag en van het attest bij het verslag voor toegang tot een individueel aangepast curriculum in een school voor gewoon onderwijs of tot het buitengewoon onderwijs
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

In het regeerakkoord is de beleidsintentie opgenomen om de tijd die besteed wordt aan de opmaak van verslagen, formulieren en vergaderingen tot een minimum te beperken. Voor de identificatie van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en om in aanmerking te komen voor ondersteuning vanuit het ondersteuningsmodel (OM) in het gewoon onderwijs kunnen centra voor leerlingenbegeleiding een gemotiveerd verslag opmaken. Uit onderzoek en signalen uit de praktijk blijkt dat deze procedure als zwaar en weinig efficiënt wordt ervaren.

Dit besluit wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot bepaling van de inhoud van het gemotiveerd verslag en van het attest bij het verslag voor toegang tot het individueel aangepast curriculum in een school voor gewoon onderwijs of tot het buitengewoon onderwijs, meer in het bijzonder de artikelen die bepalen welke elementen een attest minimaal moet bevatten en welke analysegegevens er in het gemotiveerd verslag moeten worden opgenomen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld 1 Kleuter en leerplichtonderwijs

Inhoudelijk structuurelement 1.1 Kleuter en leerplichtonderwijs

OD 3.1 Een pragmatisch en realistisch begeleidingsdecreet invoeren : De tijd die besteed wordt aan al dan niet handelingsgerichte verslagen, formulieren en vergaderingen beperk ik tot het minimum.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/279.

De Inspectie van Financiën heeft een gunstig advies gegeven op 14 juli 2020. Het begrotingsadvies is niet vereist.

De Raad van State besliste omwille van de vakantieregeling geen advies te verlenen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 25 oktober 2019 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de nota "Naar een begeleidingsdecreet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften" (VR 2019 2510 DOC.1123-1TER).

In die nota werden een aantal belangrijke principes meegegeven die dienen als krijtlijnen bij het verder uittekenen van het begeleidingsdecreet en een definitief ondersteuningsmodel. De Vlaamse Regering besliste om de driejarige transitieperiode van het huidige ondersteuningsmodel in 2020-2021 verder te zetten.

Het schooljaar 2020-2021 is een overgangsjaar, maar tevens een scharnierjaar waarin al een aantal bouwstenen gerealiseerd worden voor een bredere visie rond het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het algemeen en het begeleidingsdecreet in het bijzonder. Zo werd met het programmadecreet bij de aanpassing van de begroting 2020 een budget van 30 miljoen euro vrijgemaakt voor **zorgtijdgarantie**. Hiermee verhogen we de ondersteuningscapaciteit van de ondersteuningsnetwerken om tegemoet te komen aan de gestegen ondersteuningsvragen. Daarnaast investeren we 23 miljoen euro voor extra **leerlingondersteuning** in het basisonderwijs zodat er extra kan ingezet worden op remediëring en intensieve begeleiding van leerlingen waar nodig.

De **administratieve vereenvoudiging** van het proces om te komen tot een **gemotiveerd verslag** en van de inhoud ervan is een volgende bouwsteen. Deze bouwsteen is gericht op het verminderen van de planlast om de beschikbare tijd zo efficiënt mogelijk in te zetten in functie van de ondersteuning van leerlingen, leraren en schoolteams.

De evaluatie van het ondersteuningsmodel (Commissie Struyf, 2019) bracht een aantal elementen aan die relevant zijn in de reflectie over de plaats en functie van gemotiveerde verslagen en het proces dat leidt tot de opmaak ervan.

De commissie gaf als aanbeveling mee kritisch te reflecteren over het handelingsgericht diagnostisch traject (HGD) en in het bijzonder over het (gemotiveerd) verslag in zijn huidige vorm. De commissie is van oordeel dat het handelingsgericht diagnostisch proces in zijn geheel onder de loep moet worden genomen. Enerzijds erkent ze het belang van handelingsgericht werken en het documenteren van de reeds door de school genomen maatregelen (en het effect ervan) in functie van de onderwijsbehoeften van het kind. Anderzijds stellen we in de praktijk vast (en ook dat erkent de commissie) dat een HGD-traject te vaak enkel wordt ingezet voor de opmaak van een (gemotiveerd) verslag.

De commissie pleit voor verder onderzoek over het (gemotiveerd) verslag in zijn huidige vorm als 'toegangsticket' voor ondersteuning vanuit het ondersteuningsmodel. De huidige regeling leidt immers tot een toename van (gemotiveerde) verslagen. Bovendien zijn er vragen over de kwaliteit, de inhoud en de gewenste vorm van deze verslagen.

De opmaak van een gemotiveerd verslag situeert zich binnen de fasen van het zorgcontinuüm¹ waarmee scholen hun beleid op leerlingenbegeleiding vormgeven.

Op 1 februari 2020 waren 40.177 leerlingen met een verslag of gemotiveerd verslag ingeschreven in het gewoon basisonderwijs en gewoon secundair onderwijs. 37.642 hadden een gemotiveerd verslag of 93,7%.

Artikel 16 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 (en artikel 352 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010) bevatten de decretale basis voor de opmaak van het gemotiveerd verslag als voorwaarde voor scholen gewoon onderwijs om in aanmerking te komen voor ondersteuning.

De decretale artikelen delegeren aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid om de verdere inhoud van het gemotiveerd verslag te bepalen. Dat gebeurt met **artikel 6 en 9** van het besluit van de Vlaamse regering van 13 februari 2015 tot bepaling van de inhoud van het gemotiveerd verslag en van het attest bij het verslag voor toegang tot een individueel aangepast curriculum in een school voor gewoon onderwijs of tot het buitengewoon onderwijs.

De implementatie en het respecteren van de voorgeschreven procedures voor de opmaak van het gemotiveerd verslag en de verplichte inhoud ervan, legt ruim beslag op de tijd en energie van CLB-medewerkers, scholen, ouders en ondersteunende diensten. CLB-medewerkers ervaren de opmaak van gemotiveerde verslagen als een administratieve belasting die ze doen bovenop de interventies tijdens het HGD-traject die ze registreren in het multidisciplinair dossier van de leerling. Het proces om te komen tot een gemotiveerd verslag wordt ervaren als een langdurig proces dat niet helemaal in verhouding staat tot de mate van ondersteuning die nadien op basis van het gemotiveerd verslag kan geboden worden. Bovendien is het traject om te komen tot een gemotiveerd verslag sterk gericht op de noden van een individuele leerling, terwijl de geboden ondersteuning zich vaak eerder richt op de leerkracht in de klas.

CLB-medewerkers ervaren druk vanuit scholen en ondersteuningsnetwerken om zo snel mogelijk zicht te hebben op het aantal leerlingen met een gemotiveerd verslag. Er worden ook vragen gesteld die eerder te maken hebben met ondersteuning in de fasen van brede basiszorg of verhoogde zorg waarvoor de opmaak van een gemotiveerd verslag niet aan de orde is. Toch ervaren CLB's druk van scholen om in die omstandigheden over te gaan tot het opmaken van een gemotiveerd verslag wat zorgt voor een onterechte toename van het aantal gemotiveerde verslagen. CLB's komen daardoor al te vaak terecht in een rol van ticketverlener terwijl de analyse, het onderzoek en de adviesverlening, die belangrijk zijn bij het doorlopen van een HGD-traject, van ondergeschikt belang worden. De ervaren druk leidt ertoe dat zgn. 'schrijfweken' georganiseerd moeten worden om de dossiers tijdig af te werken. Het instrument schiet in vele gevallen zijn doel voorbij.

¹ Het zorgcontinuüm is een opeenvolging van fasen in de organisatie van de onderwijsomgeving op het gebied van brede basiszorg, verhoogde zorg en uitbreiding van zorg. In de fase van uitbreiding van zorg zet de school de maatregelen uit de fase van verhoogde zorg onverkort verder en start het CLB een proces van handelingsgerichte diagnostiek. Het CLB doet een uitgebreide analyse van de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de leerling en van de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht(en) en ouders. Het CLB formuleert adviezen voor het optimaliseren van het proces van afstemming van het onderwijs- en opvoedingsaanbod op de zorgvraag van de leerling. Dat advies kan onder andere leiden tot de opmaak van een gemotiveerd verslag. Het CLB bepaalt in samenspraak met de school, de ouders en de leerling, welke bijkomende inzet van middelen, hulp of expertise nodig is voor de school of de leerling zodat de school met de leerling binnen de context van het gemeenschappelijk curriculum kan blijven werken.

De tijd die naar de administratieve verantwoording gaat, kan beter geïnvesteerd worden in het ondersteunen van scholen en leerlingen. Vandaar de keuze om de tijd die besteed wordt aan handelingsgerichte verslagen, formulieren en vergaderingen tot een minimum te beperken.

Beleidskeuze :

Bij een vraag van een school voor gewoon onderwijs start het CLB een handelingsgericht diagnostisch traject op (fase van uitbreiding van zorg) en verzamelt de noodzakelijke informatie voor de inhoudelijke elementen van het gemotiveerd verslag zoals nu reeds bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering. Dit moet op een kwaliteitsvolle wijze blijven gebeuren **maar de overheid legt daarbij geen specifiek model op (bv. het ICF-kader).**

CLB-medewerkers registreren de informatie bekomen uit hun interventies in het multidisciplinair dossier van de leerling. **In plaats van een gemotiveerd verslag af te leveren conform het sjabloon en de schrijfwijzer die door de sector ontwikkeld is, volstaat een handelingsgericht advies voor ondersteuning vanuit het OM.**

Het gemotiveerd verslag blijft als begrip behouden in de regelgeving maar neemt een andere vorm aan, nl. geen apart document maar een geregistreerd handelingsgericht advies voor ondersteuning vanuit het OM in het multidisciplinair dossier van de leerling. **CLB-medewerkers produceren geen afzonderlijke documenten meer** maar de informatie uit het registratiesysteem is de basis voor verder overleg met ouders, leerling, school en ondersteunende instantie om het ondersteuningstraject samen verder uit te tekenen.

De gemotiveerde verslagen die reeds tot stand zijn gekomen vóór 1 september zijn conform de op dat moment bestaande regelgeving tot stand gekomen en zijn ook na 1 september “geldig”.

Het CLB blijft de verantwoordelijkheid dragen om, na overleg, te beslissen tot een handelingsgericht advies voor ondersteuning vanuit het ondersteuningsmodel. Dit moet er mee toe kunnen bijdragen dat de toestroom van leerlingen met een gemotiveerd verslag beheersbaar blijft.

De maatregelen in dit BVR zullen worden opgevolgd en gemonitord door een “technische commissie”. De resultaten van die monitoring kunnen mee worden genomen in de verdere beleidsontwikkeling van het nieuwe begeleidingsdecreet. Dit is meteen ook de reden waarom de bijsturing aan de procedure tot opmaak van het gemotiveerd verslag dient in te gaan vanaf het begin van het schooljaar 20-21 : enkel op die manier kunnen, m.b.t. de procedure “gemotiveerd verslag” voldoende snel lessen worden getrokken met het oog op de verdere beleidsimplementatie.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. In dit artikel bepalen we dat CLB-medewerkers de resultaten van de activiteiten en interventies die ze doen in het kader van het doorlopen van het handelingsgericht diagnostisch traject registreren in het multidisciplinair dossier van de leerling en niet meer moeten overnemen in een sjabloon van een gemotiveerd verslag als apart document. In punt 1° voegen we de elementen uit a, b en c samen tot één punt, de overige twee blijven behouden maar henummerd.

We expliciteren tevens in een nieuw tweede lid van het artikel dat het gemotiveerd verslag de vorm aanneemt van een handelingsgericht advies voor ondersteuning vanuit het ondersteuningsmodel. Dat handelingsgericht advies wordt ook geregistreerd in het multidisciplinair dossier van de leerling en hoeft dus niet meer overgenomen te worden in het aparte document van het gemotiveerd verslag.

Een nieuw derde lid verduidelijkt dat de datum van registratie van het handelingsgericht advies ook de datum is van opmaak van het gemotiveerd verslag en dat het handelingsgericht advies ook een ingangsdatum moet vermelden. Deze elementen stonden in artikel 9 dat wordt opgeheven.

Artikel 2. Aangezien het multidisciplinair dossier van de leerling alle identificatiegegevens bevat, kan artikel 9 opgeheven worden. We schrappen tevens de verplichting dat de directeur en de ouders het gemotiveerd verslag moeten ondertekenen. Er bestaat geen apart document meer. Inzet van ondersteuning en akkoord van de ouders moet deel uitmaken van het overlegproces om tot het handelingsgericht advies voor ondersteuning vanuit het ondersteuningsmodel te komen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen budgettaire impact. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 14 juli 2020

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De wijzigingen hebben geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De wijzigingen hebben geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring zullen de aanpassingen gepubliceerd worden in de omzendbrieven.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de inhoud van het gemotiveerd verslag en van het attest bij het verslag voor toegang tot een individueel aangepast curriculum in een school voor gewoon onderwijs of tot het buitengewoon onderwijs.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben Weyts

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering
- de brief van de Raad van State